

**АНОТАЦІЯ ДО ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ПРАВО»**

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику і полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності та охорони праці» майбутні фахівці повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу об'єктів господарювання в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей загальних:

Здатність використовувати знання про

- культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;

- знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

- здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

- здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів в своїй діяльності; володіння основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу.

фахових загальних:

- здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;

- обґрунтування вибору безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності);

- ефективне виконання функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі;

- проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві;

- обґрунтування вибору безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності); ефективне виконання функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі; проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві; проведення заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності; здатність до організації діяльності у складі первинного виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці; методичне забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці серед працівників організації (підрозділу);

спеціальних фахових:

- обґрунтування та методичне забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій за надзвичайних ситуацій;

- здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражальних факторів;

- проведення заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності;

- здатність до організації діяльності у складі первинного виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;

- методичне забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці серед працівників організації (підрозділу).

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні етапи та принципи формування безпечної життєдіяльності людини;

- характеристики, класифікацію та нормування зовнішніх та внутрішніх негативних факторів, що негативно впливають на здоров'я людини;

- вплив психофізіологічних особливостей людини на формування її безпеки;

- небезпеки, які можуть виникнути вдома, на вулиці, у доквітлі, в освітньому закладі та їх можливі наслідки;

- правила безпеки, шляхи захисту себе та свого оточення при виникненні різноманітних надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру;

- можливості запобігання, реагування на небезпеки різного походження та їх наслідки;

- законодавчі акти та нормативні документи з питань безпеки життєдіяльності людини та забезпечення безпеки в Україні;
- основи само- та взаємодопомоги у невідкладних станах, небезпечних ситуаціях, тощо;
- сутність культури безпечної життєдіяльності, етапи її формування та основні життєві цінності;
- основні поняття охорони праці.
- Основні законодавчі акти про охорону праці;
- Міжгалузеві і галузеві нормативні акти про охорону праці.
- Управління охороною праці, органи державного нагляду, громадський контроль із охорони праці.
- Основи фізіології та гігієни праці. Відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я.
- Навчання з питань охорони праці при прийнятті на роботу та в період роботи.
- Відповідальність за невиконання вимог з охорони праці. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.

Вміти:

- визначати рівень безпеки системи „людина - життєве середовище”;
- оцінювати середовище перебування стосовно особистої безпеки, безпеки колективу;
- ідентифікувати небезпеку; визначати причини та можливі наслідки небезпек;
- оцінювати рівень небезпек; визначити психофізіологічні особливості людини та їх роль у забезпеченні особистої безпеки;
- надавати першу медичну допомогу в екстремальних ситуаціях собі та іншим потерпілим; визначати вимоги законодавчих актів у межах особистої та колективної відповідальності.
- визначати вимоги щодо навчання працівників з урахуванням їх функціональних обов'язків.
- визначати шкідливі та небезпечні виробничі фактори на робочому місці.
- визначати вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків фахівця.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.

Тема 2. Небезпека. Ризик – як оцінка небезпеки.

Тема 3. Психіка людини і безпека життєдіяльності

Тема 4. Класифікація НС. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 5. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

Тема 6. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі

Тема 7. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення під час АТО та у НС.

Тема 8. Перша долікарська допомога при невідкладних станах, що виникають у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.

Тема 9. Загальні питання охорони праці. Основні поняття. Навчання з питань охорони праці.

Тема 10. Правові та організаційні основи охорони праці

Тема 11. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Тема 12. Основи електробезпеки

Тема 13. Основи пожежної та вибух небезпеки.

Тема 14. Поняття про виробничий травматизм та професійні захворювання.

Тема 15. Організація охорони праці на підприємстві

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. Основний закон. К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України. К., 2013.
3. Підручник для студ. вузів освітніх рівнів "неповна вища освіта" та "базова вища освіта" всіх спец. К. : Центр учбової літ., 2013
4. Агаманчук, Петро Сергійович Безпека життєдіяльності: навч. посібник для студ. вузів. К. : Центр учбової літ., 2011
5. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки): Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко. К., 2004. 328с.
6. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. проф. В.В. Березуцького. Х.: Факт, 2005. - 348 с.
7. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ", 2002. 328 с.
8. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. - 284 с.
9. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О.Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. - К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. № 6. С. 6-17.
10. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. К.: Вид-во Європ. унту, 2003. - 208 с.
11. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. - ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. 136 с.
12. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2008, 158 с.
13. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009. 264 с.
14. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. К., 2008. 286с.
15. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Київ: Кондор, 2003. 424с.

16. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, 348 с.
17. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. - Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. 304 с.
18. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. 301 с.
19. Бойко М.Д. Трудове право України: навч. посіб. 3-тє вид. перероб. та доп. / М.Д. Бойко - К. Центр учбової літератури, 2014. 392 с.
20. Коновалова О.В. Охорона праці. Практикум: навч. посіб. / О.В. Коновалова - К.: Центр учбової літератури 2015. 98 с.
21. Основи охорони праці : підручник. 2-ге видання / [К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В. Зацарний та ін.] - К.: Основа, 2006. 448 с.
22. Основи охорони праці. [підручник] / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І. М Боровик. К.: Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
23. Основи охорони праці / [Березуцький В.В., Бондаренко Т.С., Валенко Г.Г. та ін.] ; за ред. проф. В.В. Березуцького. Х.:Факт, 2005. - 480 с.
24. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці : навч. посіб. - 4-те вид., допов. і перероб. К.: Університет «Україна», 2009. 295 с.
25. Охорона праці [навч. посіб.] / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун ; за ред. проф. З.М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 374 с.
26. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум : навч. посіб. / Л.А. Катренко, Ю.В. Кіт, І.П. Пістун. Суми : Університетська книга, 2009. 540 с.
27. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці : підручник . Львів: УАД, 2006. 336 с.
28. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 120 с. ISBN 978-911-010002-1
29. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. Київ: "Саміт-книга", 2005. 148 с.
30. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2011. 189 с.